

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka (“Službeni glasnik BiH” broj 95/12), člana 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka (“Službeni glasnik BiH” broj 96/13), a u skladu sa članom 12. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka (“Službeni glasnik BiH”, broj: 103/08), izdajem

IZVJEŠTAJ O PREGLEDU GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2012. GODINU **LIBERALNO DEMOKRATSKE STRANKE BiH**

Broj: 03-07-6-706/13
Sarajevo, 01. juli 2014. godine

SADRŽAJ

MIŠLJENJE REVIZORA.....	3
1. UVOD.....	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE.....	4
3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA.....	4
Predmet pregleda i kontrole.....	5
Cilj pregleda i kontrole.....	5
Obim pregleda i kontrole.....	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE.....	5
5. NALAZI I PREPORUKE.....	5
5.1. NALAZI.....	5
5.2. PREPORUKE.....	8

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Liberalno demokratske stranke BiH za 2012. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora, održanih u oktobru 2012. godine

Rukovodstvo političke stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH" broj: 22/00, 102/09 i 54/10), koji je bio na snazi do 04.12.2012. godine, Zakona o finansiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH" broj: 95/12), koji je na snazi od 05.12.2012. godine i članom 15.10 Izbornog zakona BiH, te uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Pregled smo obavili u skladu sa revizijskim standardima primjenjivim na angažmanu u pregledu. Ovi standardi zahtijevaju da planiramo i izvršimo pregled da bi dobili umjerenu pouzdanost da stranka nije značajno kršila odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregled je ograničen na kontrolu godišnjeg finansijskog izvještaja političke stranke i primjenu analitičkih procedura na podacima iz finansijskih izvještaja, pa prema tome ne obezbjeđuju pouzdanost koja bi se dobila izvršenom revizijom u prostorijama stranke.

Na osnovu obavljenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu, utvrđeno je da je Liberalno demokratska stranka BiH prekršila odredbe člana 8. stav (1) i člana 11. stav (1) i (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka, koji je bio na snazi do 04.12.2012. godine.

Pregledom, odnosno kontrolom finansijskih izvještaja, nismo zapazili ništa značajno, osim gornje napomene, što bi ukazalo na nedostatke u finansijskom izvještaju ili na finansiranje ove političke stranke suprotno odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, niti na finansiranje troškova izborne kampanje suprotno odredbama člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) je izvršila pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Liberalno demokratske stranke BiH za 2012. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora, održanih u oktobru 2012. godine.

Pregled i kontrola finansijskog izvještaja su provedeni u skladu sa članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH" broj: 96/13) i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH" broj: 103/08).

Zbog činjenice da nije obavljena revizija u prostorijama političke stranke, postoji velika mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja Liberalno demokratska stranka BiH je iskazala prihod u iznosu od 132.619,54 KM¹, što je prikazano u narednoj tabeli:

Red. br.	Vrsta prihoda	Iznos u KM	Učešće u uk. prihodu %
1	Članarina	1.355,00	1,02%
2	Prilozi fizičkih lica	4.950,00	3,73%
3	Prilozi pravnih lica	3.140,00	2,37%
4	Prihodi od imovine	8,51	0,01%
5	Prihodi od pr.lica	0,00	0,00%
6	Prihodi od poklona	0,00	0,00%
7	Prihodi iz budžeta	123.166,03	92,87%
	Ukupni prihodi:	132.619,54	100,00%

U godišnjem finansijskom izvještaju Liberalno demokratska stranka BiH je iskazala ukupne rashode u iznosu 141.577,46 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke: Liberalno demokratska stranka BiH. Skraćeni naziv stranke je LDS BiH.

Liberalno demokratska stranka BiH je registrovana dana 03.07.2000. godine kod Kantonalnog suda u Sarajevu pod brojem R-1-2/00.

Sjedište političke stranke je u Sarajevu, ulica Maršala Tita 9a.

Ovlašteno lice za zastupanje stranke u 2012. godini je Amir Husarić, predsjednik stranke.

Osoba ovlaštena za podnošenje finansijskih izvještaja za 2012. godinu je Edin Šehić.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu, Liberalno demokratska stranka ima sljedeću organizacionu strukturu:

- Centralni ured LDS BiH,
- Mladi liberali LDS BiH,
- Kantonalni odbor LDS BiH Goražde i
- 18 općinska odbora LDS BiH.

¹ Podaci sa korigovanog obrasca godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu, koji je dostavljen dana 17.02.2014. godine.

3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Predmet pregleda i kontrole je godišnji finansijski izvještaj Liberalno demokratske stranke BiH za 2012. godinu i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora, održanih u oktobru 2012. godine.

Cilj pregleda i kontrole je da revizor na bazi finansijskog izvještaja pokuša da ustanovi da li je politička stranka u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH. Ukoliko revizor na bazi kontrole finansijskog izvještaja utvrdi određena kršenja navedenih zakona, ocjenjuje da li je potrebno izvršiti reviziju u prostorijama stranke da bi mogao izraziti mišljenje o tome da li se stranka finansirala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka, te da li je ostvarila troškove izborne kampanje u okviru zakonom utvrđenog limita.

Obim pregleda i kontrole finansijskih izvještaja Liberalno demokratske stranke BiH obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja, sa posebnim naglaskom na priloge fizičkih i pravnih lica, prihode iz budžeta i troškove kampanje.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Služba za reviziju je izvršila pregled i reviziju godišnjih finansijskih izvještaja Liberalno demokratske stranke BiH u periodu od 2005. do 2010. godine, nakon kojih su izdati izvještaji o reviziji, odnosno izvještaj o pregledu sa mišljenjem revizora, nalazima i preporukama revizije.

Služba za reviziju izvršila je reviziju godišnjeg finansijskog izvještaja Liberalno demokratske stranke BiH za 2011. godinu, nakon kojeg je izdat izvještaj o reviziji sa mišljenjem revizora i preporukom da stranci da se ne finansira iz izvora koji su političkim strankama zabranjeni, da uspostavi potpune, tačne i blagovremene evidencije o svim prihodima i rashodima i da finansijske izvještaje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH u formi propisanoj Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2012. godinu, utvrđeno je da Liberalno demokratska stranka BiH nije ispoštovala date preporuke.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1. NALAZI

a) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja i druge dokumentacije, utvrđeno je da je Liberalno demokratska stranka BiH prekršila odredbu člana 8. stav (1) ² Zakona o finansiranju političkih stranaka koji je bio na snazi do 04.12.2012. godine.

- Na osnovu podataka koje je dostavila Općina Sanski Most, utvrđeno je da je Općinski odbor Liberalno demokratske stranke BiH Sanski Most koristio prostor površine 20 m² u poslovnoj zgradi Općine Sanski Most, bez naknade.

²U skladu sa odredbom iz člana 8. stav (1) tada važećeg Zakona o finansiranju političkih stranaka, državni, entitetski i kantonalni organi, organi Brčko Distrikta BiH, organi opštinskih i mjesnih zajednica, javne institucije, javna preduzeća, humanitarne organizacije, anonimni donatori, vjerske zajednice, kao i pravna lica u kojima uloženi javni kapital iznosi najmanje 25% ne mogu da finansiraju političke stranke.

Članom 20. Odluke o uslovima i načinu davanja u zakup poslovnih zgrada i poslovnih prostorija na području Općine Sanski Most³ propisana je cijena zakupa poslovnog prostora za političke stranke koje participiraju u Općinskom vijeću Sanski Most u iznosu od 1,00 KM/m². Obzirom da je LDS BiH nije platila zakupninu za korištenje navedenog poslovnog prostora u periodu od januara do novembra 2012. godine, ostvarila je zabranjeni prilog u iznosu od 220,00 KM.

- Općinskom odboru Liberalno demokratske stranke BiH Ilijaš je Ugovorom broj: 05-23-2145/03 od 02.06.2003. godine, dodjeljen na korištenje bez naknade, prostor površine 16,53 m² u poslovnoj zgradi Općine Ilijaš. Na osnovu Odluke o načinu i visini plaćanja zakupnine poslovnih prostora na području Općine Ilijaš („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 2/00), kojom je utvrđena cijena poslovnog prostora na području Ilijaša za neprofitabilne i humanitarne organizacije u iznosu od 8,00 KM/m², utvrđeno je da zakup poslovnog prostora koji koristi Liberalno demokratska stranka BiH iznosi 132,24 KM mjesečno. Time što ova politička stranka nije platila zakupninu za korištenje navedenog poslovnog prostora u u periodu od januara do novembra 2012. godine ostvarila je prihod u iznosu od 1.454,64 KM.⁴
- Prema podacima koje je dostavila Općina Jablanica⁵, utvrđeno je da je Općinski odbor LDS BiH Jablanica u 2012. godini koristio bez naknade kancelariju, površine 24 m², u vlasništvu ove općine.

b) Liberalno demokratska stranka BiH nije ispoštovala odredbe člana 11. stav (1) i (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka, koji je bio na snazi do 04.12.2012. godine⁶.

- (1) Stranka nije u skladu sa poreskim propisima, obračunala i platila porez na dohodak i pripadajuće doprinose na sredstva isplaćena fizičkim licima, niti je troškove i obaveze po osnovu poreza i doprinosa evidentirala u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju stranke, čime je prekršila odredbe člana 11. stav (1) i (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka, koji je bio na snazi do 04.12.2012. godine.

Liberalno demokratska stranka BiH je u svojim poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju za 2012. godinu iskazala troškove službenih putovanja u ukupnom iznosu od 22.669,60 KM.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju i poslovne knjige, utvrđeno je da su u okviru ovih troškova osim dnevnica, evidentirani i troškovi po računima za isplaćeno gorivo i troškovi po računima isplaćenim za hranu i piće.

Na osnovu izvoda iz poslovnih knjiga i dokumentacije koju je stranka dostavila, utvrđeno je da je stranka izdala putne naloge licima koja nisu zaposleni u stranci, te da ne posjeduje vozila.

³ Odluka broj: 07-02-818/12 od 05.04.2012. godine.

⁴ Akt Općine Ilijaš broj: 04/1-14-857/13 od 03.05.2013. godine.

⁵ Akt Općine Jablanica broj: 04-1-14-857/13 od 03.05.2013. godine.

⁶ U skladu sa odredbom člana 11. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, koji je bio na snazi do 04.12.2012. godine, stranka je obavezna voditi evidencije o svojim prihodima i rashodima.

U skladu sa odredbom člana 11. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka, koji je bio na snazi do 04.12.2012. godine, stranka je obavezna podnositi finansijski izvještaj u formi koju odobri Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine. Sadržaj, forma, način i drugi detalji izvještavanja u 2012. godini uređeni su tada važećim Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 61/06).

Obzirom da stranka ne posjeduje vozila, odnosno da nema zaposlene, Liberalno demokratska stranka BiH je na navedene isplate koje sa poreskog aspekta imaju karakter ličnih primanja, imala obavezu da izvrši obračun poreza na dohodak i pripadajuće doprinose.

- (2) Služba za reviziju je utvrdila da stranka nije pravilno evidentirala prihode iz budžeta u poslovnim knjigama i da nije pravilno popunila podatke o prihodima iz budžeta u obrascima 3-f (prihodi iz budžeta) i 3 (ukupni prihodi političke stranke) godišnjeg finansijskog izvještaja, čime je prekršila odredbe člana 19. i člana 13. Pravilnika.

Liberalno demokratska stranka BiH je u obrascu 3-f godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala prihod iz budžeta Opštine Sanski Most u iznosu od 1.558,13 KM.

Prema podacima koje je dana 29.05.2014. godine dostavila Opština Sanski Most utvrđeno je da su iz budžeta ove opštine Liberalno demokratskoj stranci BiH isplaćena sredstva u iznosu od 17.621,00 KM.

- (3) Pregledom je utvrđeno da stranka nije u obrascu 4-1 finansijskog izvještaja (Režijsko-administrativni i ostali troškovi) pravilno iskazala podatke o troškovima, čime je prekršila odredbe člana 21. Pravilnika.

Uvidom u poslovne knjige stranke utvrđeno je da troškovi dnevnica i službenih putovanja Centralnog ureda stranke iznose 2.650,00 KM, dok je stranka u obrascu 4-1 iskazala troškove dnevnica i službenih putovanja u iznosu od 2.400,00 KM.

- (4) Služba za reviziju je utvrdila da su troškovi zakupa poslovnog prostora koji je koristio Općinski odbor LDS BiH Donji Vakuf u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju iskazani u manjem iznosu za 488,00 KM u odnosu na ugovorenu cijenu zakupa, čime su prekršene odredbe člana 20. i 21. Pravilnika.

Uvidom u poslovne knjige Općinskog odbora LDS BiH Donji Vakuf, utvrđeno je da je stranka u okviru troškova usluga iskazala i troškove zakupa za 8 mjeseci u iznosu od 976,00 KM, odnosno koliko je i platila. Na osnovu dokumentacije koju je dostavila Općina Donji Vakuf⁷, utvrđeno je da cijena zakupa iznosi 122,00 KM mjesečno, odnosno 1.464,00 KM godišnje.

- (5) U obrascu 5 (Pozajmice, krediti i dugovi) godišnjeg finansijskog izvještaja stranka je iskazala obaveze prema dobavljačima u jednom iznosu od 43.262,65 KM, ne iskazujući obavezu za svakog dobavljača posebno, što je suprotno odredbama člana 23. stav (1) tačka b) Pravilnika.

Takođe, uvidom u u poslovne knjige Općinskog odbora LDS BiH Donji Vakuf utvrđeno je da stranka ne knjiži obaveze prema dobavljačima, jer troškove knjiži prilikom plaćanja, te stoga u poslovnim knjigama i u finansijskom izvještaju nije iskazala obaveze prema Općini Donji Vakuf u iznosu 488,00 KM.

Troškovi izborne kampanje

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Liberalno demokratska stranka BiH je iskazala troškove propagande u iznosu 28.284,10 KM.

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM⁸ po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju

⁷ Ugovor o zakupu zaključenim dana 23.01.2012. godine.

⁸ Član 15.10 stav 2. Izbornog zakona BiH propisuje da se maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje izborne kampanje izračunava tako što se broj glasača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa: 30 feninga za načelnika opštine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine opštine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, i predsjednika i potpredsjednike RS, odnosno 20 feninga za izbore za članove kantonalnih skupština.

birača koje je objavila Centralna izborna komisija BiH. Liberalno demokratska stranka BiH je, prema podacima Centralne izborne komisije BiH, u svrhu izborne kampanje mogla da potroši 334.082,85 KM.

5.2. PREPORUKE

Preporučuje se Liberalno demokratskoj stranci BiH da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da se ne finansira iz zabranjenih izvora,*
- *da vodi evidencije o svojim prihodima i rashodima i da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i*
- *da poštuje i druge propise, prevashodno porezne, iz kojih proističu dodatne obaveze i troškovi, koje politička stranka treba izmirivati i evidentirati u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju koji podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH.*

KOMENTAR

Liberalno demokratska stranka BiH nije se očitovala na nalaze revizije i mišljenje revizora dato u Preliminarnom izvještaju o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu koji je stranci dostavljen 14.06.2014. godine.

Šef Odsjeka za revizijske poslove

Sanja Tošović

Šef Službe za reviziju

mr.sc. Hasida Gušić

Revizor

Veliborka Kenjić

Pomoćnik revizora

Anela Burdžović Kapić